

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA EURONEST

REZOLUCIJA

o jačanju demokratskih procesa: uloga političkih stranaka, civilno društvo, pošteno izborno okruženje te slobodni i pluralistički mediji

(2021/C 361/01)

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA EURONESTA,

- uzimajući u obzir osnivački akt Parlamentarne skupštine Euronesta od 3. svibnja 2011.,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva održanog u Bruxellesu 24. studenoga 2017. te njegove prethodne izjave,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Parlamentarne skupštine Euronesta od 3. travnja 2012. o jačanju civilnog društva u zemljama Istočnog partnerstva, uključujući pitanje suradnje između vlade i civilnog društva te pitanje reformi za osnaživanje civilnog društva,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Parlamentarne skupštine Euronesta od 1. studenoga 2017. o jamčenju slobode i integriteta medija u EU-u i istočnoeuropskim partnerima,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Parlamentarne skupštine Euronesta od 19. prosinca 2019. o parlamentarnom nadzoru kao sredstvu za jačanje demokracije, odgovornosti i učinkovitosti državnih institucija u zemljama Istočnog partnerstva,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 23. ožujka 2006. o europskim političkim strankama,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 6. travnja 2011. o primjeni Uredbe (EZ) br. 2004/2003 o propisima kojima se uređuju političke stranke na europskoj razini i pravila o njihovom financiranju,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 4. srpnja 2013. o poboljšanju praktičnih mjera za održavanje europskih izbora u 2014.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2015. o reformi izbornog zakona Europske unije,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 25. listopada 2016. s preporukama Komisiji o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 21. svibnja 2013. o Povelji Europske unije: utvrđivanje normi za slobodu medija diljem EU-a,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 3. svibnja 2018. o medijskom pluralizmu i slobodi medija u Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 10. listopada 2019. o stranim uplitanjima u izbore i dezinformacijama u nacionalnim i europskim demokratskim procesima,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 19. travnja 2018. o potrebi za uspostavom instrumenta europskih vrijednosti za podršku organizacijama civilnog društva koje promiču temeljne vrijednosti u Europskoj uniji na lokalnoj i nacionalnoj razini,
- uzimajući u obzir Preporuku Europskog parlamenta od 19. lipnja 2020. Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Istočnom partnerstvu, uoči sastanka na vrhu u lipnju 2020.,

- uzimajući u obzir zajednički radni dokument Europske komisije i Visokog predstavnika od 9. lipnja 2017. naslovljen „Istočno partnerstvo – 20 ciljeva za 2020. usmjerenost na ključne prioritete i konkretne rezultate” te njihovu zajedničku komunikaciju od 18. ožujka 2020. naslovljenu „Jačanje otpornosti – Istočno partnerstvo koje donosi koristi za sve”,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 11. svibnja 2020. o politici Istočnog partnerstva nakon 2020.,
 - uzimajući u obzir Odluku Europskog parlamenta od 18. lipnja 2020. o osnivanju, nadležnostima, brojčanom sastavu i trajanju mandata Posebnog odbora za vanjsko upletanje u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje,
 - uzimajući u obzir sporazume o pridruživanju između EU-a, s jedne strane, i Gruzije, Moldove i Ukrajine, s druge strane,
 - uzimajući u obzir Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između EU-a, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane, koji je u potpunosti stupio na snagu 1. ožujka 2021.,
 - uzimajući u obzir relevantne rezolucije Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, uključujući one o kodeksu dobre prakse za političke stranke (iz 2007.), o prijetnjama slobodi medija i sigurnosti novinara (iz 2020.) i o utvrđivanju minimalnih standarda za izborne sustave kako bi se pružila osnova za slobodne i poštene izbore (iz 2020.),
- A budući da je jačanje demokratskih procesa i dalje jedan od glavnih ciljeva suradnje između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva;
- B budući da su demokracija, vladavina prava i temeljna prava od velike važnosti za pravilno funkcioniranje državnih institucija, političkih stranaka, civilnog društva i medija na nacionalnoj i transnacionalnoj razini;
- C budući da je u pokušaju rješavanja poteškoća s kojima se suočavaju demokratske institucije posve nužno razviti rješenja za nošenje s budućim izazovima koji će proizići iz krize prouzročene pandemijom bolesti COVID-19; ističe da bi sve donesene mjere trebale biti jasne, nužne i strogo razmjerne, osobito s obzirom na ograničenja temeljnih sloboda koja bi mogla imati ozbiljne posljedice na politički život, izbore, civilno društvo i medije;
- D budući da promicanje i zaštita jednakih prava i prava na političko sudjelovanje za sve zahtijeva razvoj uključivih i otpornih društava u kojima se čuju svi glasovi;
- E budući da je slobodan i neovisan rad oporbe, organizacija civilnog društva i medija temelj demokratskog društva koje se zasniva na vladavini prava; budući da su političke stranke, civilno društvo, pošteno izorno okruženje te slobodni i pluralistički mediji ključne sastavnice demokratskog procesa;
- F budući da je za povećanje vidljivosti demokratskih vrijednosti i načela te jačanje odgovornosti, transparentnosti i pristupa informacijama potrebno da države članice i zemlje Istočnog partnerstva ulože odgovarajuće napore, što uključuje njihove vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, a iste napore trebaju uložiti i institucije i agencije;
- G budući da su jačanje zakonodavnih kapaciteta zemalja Istočnog partnerstva za uspostavu učinkovitog modela financijske transparentnosti političkih stranaka, čvrsta pravila za provođenje izbornih kampanja te promicanje razvoja neovisnih javnih medija i sudjelovanje civilnog društva u demokratskim procesima od ključne važnosti i da bi ih Europska unija i njezine države članice trebale i dalje podupirati;
- H budući da održavanje ravnoteže političkih sustava zemalja Istočnog partnerstva i država članica EU-a uz pomoć odgovarajućih provjera i ravnoteža među različitim institucijama može ojačati sposobnost država da pruže učinkovit odgovor pojačanom međunarodnom i europskom suradnjom, uključujući razmjenu primjera najbolje prakse i metodologija s obzirom na to da nijedno naše društvo nije imuno na aktualne zajedničke izazove kao što su pandemije, migracijske krize, dezinformacije ili neliberalne tendencije;
- I budući da bi produbljivanje suradnje između regionalnih i međunarodnih organizacija, kao što su Vijeće Europe, Organizacija za europsku sigurnost i suradnju i Ujedinjeni narodi, trebalo ojačati kako bi se stvorile nove sinergije, spriječili mogući demokratski deficiti i riješili aktualni i novi izazovi kao što je pandemija bolesti COVID-19;

- J budući da pojačano demokratsko sudjelovanje putem političkih stranaka na temelju širokog članstva i jasnih političkih programa, institucijskih mehanizama za uključivanje civilnog društva, neovisnih i odgovornih medija te stabilnih izbornih okvira može potaknuti provedbu još više modela upravljanja odozdo prema gore i poboljšanje njegove kvalitete i pritom ojačati otpornost demokratskih institucija i procesa, pa i u odnosu na vanjsko upletanje;
- K budući da politički motivirana suđenja protiv predstavnika oporbe, koja nažalost predstavljaju dugogodišnju praksu u nekim zemljama Istočnog partnerstva, dovode u pitanje neovisnost pravosuđa od političkog upletanja i time oslabljuju demokratski proces;
- L budući da snažna financijska ovisnost nekih političkih stranaka iz zemalja Istočnog partnerstva o velikim industrijskim grupacijama ili oligarsima naglašava potrebu za detaljnijim zakonodavstvom o naknadama za članstvo, pristupu javnom financiranju i financiranju kampanja kako bi se spriječilo da novac stečen korumpiranim kriminalnim aktivnostima utječe na demokratske procese;
- M budući da postoje negativni trendovi povezani s monopolizacijom vlasti u nekim državama članicama EU-a, koji izazivaju zabrinutost u pogledu održavanja i jačanja demokratskih institucija, diobe vlasti, primjene načela provjere i ravnoteže, neovisnosti pravosuđa i medija te razvoja civilnog društva;
- N budući da je za borbu protiv dezinformiranja potreban pristup mjerodavnim izvorima za ažurirane informacije i promicanje pouzdanih izvora kako bi se smanjila vidljivost lažnog ili obmanjujućeg sadržaja i uklonio štetan i nezakonit sadržaj;
- O budući da se Ruska Federacija upleće u demokratske procese država članica EU-a i zemalja Istočnog partnerstva, bilo izravno bilo s pomoću posrednika iz poslovnih, medijskih ili političkih krugova, čime se ugrožava suverenitet, neovisnost i sigurnost tih država;
- P budući da Ruska Federacija nastavlja očita kršenja suverenosti i teritorijalne cjelovitosti Ukrajine i Gruzije i tako potkopava sigurnosno i humanitarno stanje te stanje ljudskih prava i krši temeljna načela i norme međunarodnog prava u okupiranim gruzijskim regijama Abhaziji i Chinvaliju/Južnoj Osetiji, kao i u nezakonito okupiranoj Autonomnoj Republici Krimu, gradu Sevastopolju i određenim područjima ukrajinskih regija Donjecka i Luhanska;
- Q osuđujući kontinuiranu okupaciju i korake poduzete u smjeru de facto pripojenja gruzijskih regija Abhazije i Chinvali/Južne Osetije, kao i pokušaj pripojenja Autonomne Republike Krima i aktualnu oružanu agresiju Ruske Federacije na istoku Ukrajine, pozivajući međunarodnu zajednicu da pojača napore kako bi se obnovila suverenost Gruzije i Ukrajine te njihov teritorijalni integritet unutar njihovih međunarodno priznatih granica;
- R budući da su zaštita slobode kod kuće i jačanje potpore vanjskoj politici kojom se štite temeljne vrijednosti i prava u inozemstvu ključni za poticanje boljeg razumijevanja demokratskih načela u javnosti, a posebno među mladima;
- S budući da su mnogi bjeloruski građani i predstavnici bjeloruskog civilnog društva, kao i međunarodni akteri, izbore u Bjelorusu održane 9. kolovoza 2020. okarakterizirali kao „ukradene izbore”;
- T budući da su prosvjedi kojima se osuđuju službeni rezultati bjeloruskih izbora održavani diljem zemlje;

Uloga političkih stranaka

1. napominje da političke stranke imaju važnu ulogu na svim razinama društva s obzirom na to da one okupljaju interese i mišljenja, formuliraju političke odgovore na političke probleme i društvene izazove i usmjeravaju ih u politički sustav posredstvom izabranih predstavnika, čime promiču istinsko sudjelovanje svih građana i nacionalnosti koje redovno žive u nekoj zemlji, ne samo tijekom izbornog razdoblja već i u svim drugim aspektima političkog života; u tom kontekstu naglašava da promjenjivost političkog okružja u većini zemalja Istočnog partnerstva valja razriješiti jačanjem uloge političkih stranaka kako bi se učvrstili demokratski standardi i povećalo povjerenje građana u državne institucije i demokratske procese;

2. poziva nacionalne parlamente da ojačaju neovisno i nepristrano pravosuđe te da donesu zakonodavstvo u korist transparentnog financiranja stranaka, posebno utvrđivanjem pravne odgovornosti političkih stranaka za primanje donacija iz nepoznatih ili kriminalnih izvora ili izvora čija je nakana narušiti ili ugroziti demokraciju, zagovarati terorizam ili poticati na rat i civilni sukob, te olakšavanjem identifikacije plaćenog političkog oglašavanja i organizacija odgovornih za nj; ističe da politička korupcija uništava povjerenje građana u državne institucije, izabrane predstavnike i političke aktere te u konačnici dovodi do slabljenja demokratskih provjera i ravnoteža;
3. apelira na političke stranke da nastave povećavati unutarstranačku demokraciju i da se pridržavaju načela rodne ravnopravnosti te ih potiče da poboljšaju svoju raznolikost kako bi bolje predstavljale društva kojima služe, primjerice jamčenjem bolje zastupljenosti žena i manjina na izbornim listama i među izabranim članovima;
4. poziva nacionalna tijela da kažnjavaju sve oblike kupovanja glasova te upotrebu administrativnih resursa u kampanjama; trebalo bi uvesti odgovarajuće odvraćajuće kazne, uključujući ograničavanje pristupa kampanje prijestupnika državnim sredstvima; trebalo bi uvesti odgovarajuće mjere za sprečavanje govora mržnje u svim njegovim oblicima, poticanja na nasilje, lažnih vijesti i dezinformiranja radi političke koristi;
5. poziva nacionalne parlamente da donesu zakonodavstvo o jamčenju prava oporbenih stranaka i njihovih klubova zastupnika zastupljenih u parlamentu i lokalnim vijećima, kako bi se pratile iskazane namjere i aktivnosti koje poduzima izvršna vlast; smatra da će se time doprinijeti postizanju transparentnosti u donesenim odlukama te da će se poboljšati nadzor nad poštovanjem vladavine prava i potrošnjom javnih financija, što je važno za osiguravanje kvalitete političke rasprave i javnih usluga koje pruža vlada te će također pomoći u jamčenju odgovarajuće uloge oporbe, uključujući njezino pravo na političko izražavanje svojih mišljenja i stajališta;
6. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog slučajeva politički motiviranih sudskih predmeta protiv vođa i članova oporbenih stranaka i onih koji se ne slažu sa stajalištem vlade u zemljama Istočnog partnerstva; poziva vlade da se suzdrže od uporabe svojih podređenih struktura ili takvih politički motiviranih sudskih predmeta te da primjenjuju najviše standarde vladavine prava, posebno u pogledu neovisnosti pravosuđa i prava na pošteno suđenje;
7. poziva sve predstavnike političkih stranaka da osiguraju neuznemirivanje političkih aktera tako što će jedni prema drugima, uključujući protivnike, postupati pošteno i s poštovanjem te da štite slobodu izražavanja, udruživanja i okupljanja, uključujući pravo na mirne prosvjede, kako bi se zagovarala politička rasprava zasnovana na pitanjima i povećalo povjerenje građana u demokratske procese;
8. poziva Europsku komisiju da ponudi tehničku pomoć radi jačanja parlamentarnog nadzora u svim zemljama Istočnog partnerstva i državama članicama EU-a kako bi se smanjile postojeće razlike u djelotvornim mehanizmima za odgovore;
9. poziva tijela vlasti zemalja Istočnog partnerstva da stvaraju odgovarajuće uvjete za veće sudjelovanje civilnog društva, srednjih klasa i malih i srednjih poduzeća u političkim pitanjima; uviđa važnost građanskog nadzora nad poštovanjem i provedbom demokratskih načela i vrijednosti te za pronalaženje i izvješćivanje o korupcijskim praksama, prijevarama i sukobima interesa kako bi se smanjila uloga oligarha u političkom životu; poziva političke stranke da daju prednost radu na razvoju sveobuhvatnih političkih programa i zastupanju širokih interesa društva u cjelini;
10. potiče sve političke stranke da sudjeluju u stvaranju novih oblika višestranačja i suradnje kako bi se utvrdili strateški ciljevi za njihovu zemlju i regiju; naglašava da je raznolikost političkih ideologija i mišljenja ključna za pravilno funkcioniranje parlamenta koji zastupa sve svoje građane i radi za njih;

11. poziva političke stranke da rade na jasnim programima s konkretnim političkim planovima; ističe da se jačanje političke kulture u društvu može postići samo provedbom transparentnih političkih odluka, političkim obrazovanjem u školama i na sveučilištima te borbom protiv populizma i radikalizma;
12. potiče političke stranke da se koriste digitalizacijom za izravno komuniciranje s društvom i da razmotre smanjenje broja članova jer postoji hitna potreba za prilagodbom na nove digitalne inovacije, što može pomoći da stranke ostvare svoje ciljeve;
13. naglašava da zbog karantenskih ograničenja vođenje kampanja tijekom izbornih procesa pod uvjetima nejednakog pristupa biračima i medijskim resursima (kao glavnim izvorima širenja informacija i komunikacije s biračima), te s pomoću društvenih mreža, može postati velik izazov;
14. osuđuje zloupotrebu utjecaja političkih stranaka na medije radi vlastite političke koristi i potiče ih da podupru slobodno i neovisno medijsko okruženje u EU-u i Istočnom partnerstvu; osuđuje instrumentalizaciju javnih medija, koji se financiraju novcem poreznih obveznika, od strane vladajućih političkih stranaka za vlastitu političku korist te poziva regulatorna tijela za medije na odgovarajući neovisan nadzor;
15. osuđuje činjenicu da političke stranke zloupotrebljavaju društvene medije otvaranjem lažnih korisničkih računa radi pokušaja da oponašaju svoje političke suparnike, tvorce mišljenja, skupine aktivista i medijske subjekte te napadaju političke protivnike i organizacije civilnog društva;

Uloga civilnog društva

16. naglašava važnost dinamičnog civilnog društva kao pokazatelja stanja demokracije; poziva na uspostavu mehanizama kojima se jamči odgovarajuće sudjelovanje civilnoga društva u demokratskim procesima, primjerice u sklopu javnih savjetovanja, parlamentarnih saslušanja stručnjaka itd.; poziva političke stranke da podrže i otvoreno surađuju s civilnim društvom u svim aspektima svojeg rada u ime građana kako bi se u obzir uzela različita mišljenja, ojačao unutarnji nadzor nad demokratskim reformama i povećala njihova transparentnost i održivost;
17. ističe da se u nekim zemljama Istočnog partnerstva organizacije civilnog društva i dalje suočavaju s izazovima, uglavnom u pogledu pristupa financiranju, državnog upletanja ili nedovoljne digitalizacije;
18. ponavlja da živoj demokraciji trebaju dinamično civilno društvo i neovisni mediji koji mogu raditi u sigurnom okruženju i osigurati pametan nadzor javnih institucija koji vodi potrebnim provjerama i ravnotežama u demokratskom društvu; poziva EU i svoje istočne partnere da se bore protiv stalnog smanjivanja prostora za civilno društvo i neovisne medije te da zajamče da oni mogu raditi bez ikakvih ograničenja i da preuzmu odgovornost za stvaranje povoljnih uvjeta za rad organizacija civilnog društva;
19. osuđuje javne napade dužnosnika i političara na organizacije civilnog društva, aktiviste i borce za ljudska prava promicanjem laži, teorija zavjere, demonizacije ili drugih oblika sabotaže kredibiliteta; svaki pokušaj da se zakonski ograniči djelovanje skupina civilnog društva na temelju takvog neliberalnog diskursa predstavlja napad na temeljne demokratske slobode;
20. poziva EU da prilagodi i prenese jasan i strukturiran sustav za pružanje bespovratnih sredstava nevladinim organizacijama, uključujući obnovljeni mehanizam za evaluaciju od strane delegacija EU-a i skupina stručnjaka te mehanizam za opće sudjelovanje raznih organizacija, pri čemu se prednost daje nevladinim organizacijama koje rade na demokratskim standardima, čime se izbjegava dodjeljivanje bespovratnih sredstava nevladinim organizacijama koje neformalnim kanalima osnivaju i financiraju vlade, te nevladinim organizacijama koje rade na borbi protiv negativnih posljedica pandemije COVID-19;

21. apelira na vlade da se suzdrže od zloupotrebe pandemije bolesti COVID-19 i svojeg odgovora na nju kao isprike za ušutkivanje onih koji ih kritiziraju, gušenje oporbe ili kakvo drugo nazadovanje u pogledu demokratskih standarda;
22. poziva EU i njegove istočne partnere da uspostave konkretne inkluzivne mehanizme kako bi suradnja i savjetovanje s civilnim društvom, uključujući organizacije za prava manjina i žena te borbe za ljudska prava, postali standardni dio rada njihovih institucija;
23. poziva donatore da ne obustavljaju svoju potporu nevladinim organizacijama u zemljama Istočnog partnerstva zbog gospodarske krize koja bi mogla uslijediti nakon pandemije bolesti COVID-19, nego da ulažu u dugoročno održivo financiranje organizacija civilnog društva; potiče pojednostavljenje metoda prijave i uvjeta za dodjelu bespovratnih sredstava kako bi se pružila mogućnost financijske potpore ne samo velikim i iskusnim organizacijama već i manjim regionalnim nevladinim organizacijama;
24. potiče mobilizaciju financijskih sredstava za lokalne, regionalne i međunarodne mreže nevladinih organizacija kako bi se olakšala njihova suradnja jer će im se time omogućiti da pojačaju traženje dobrih zakonodavnih primjera koji građanima pružaju pravnu sigurnost u društvenoj, gospodarskoj i političkoj dimenziji; naglašava da će nevladine organizacije također imati ključnu ulogu u opisivanju tih pitanja koja su od izravne važnosti za nepoštovanje vladavine prava, kršenje slobode izražavanja, dezinformiranje i prijevare;
25. naglašava da je potrebno da država pruža pomoć na transparentan način kako bi se utvrdili i poduprli pokreti i organizacije na lokalnoj razini radi promicanja društvenih promjena, poboljšanja opće dobrobiti i društava obilježenih većom inkluzivnošću, ravnopravnošću i održivošću;
26. apelira na EU i zemlje Istočnog partnerstva da ojačaju potporu lokalnim tijelima vlasti kako bi se osiguralo održivo sudjelovanje i zastupljenost građana u procesima donošenja odluka pod karantenskim ograničenjima, posebno upotrebom internetskih platformi i metoda virtualnog savjetovanja, osmišljanjem strategije angažiranosti i primjenom odgovarajućih dijaloških metoda, komunikacijom sa svim dionicima i društvenim skupinama, osobito slušanjem njihovih glasova, uvida i inovativnih ideja; istodobno ističe važnost suzdržavanja od korištenja lokalnih vlasti i njihovih resursa prije i tijekom izbora kako bi se izvršio pritisak na građane u korist stranke koja je u tom trenutku na vlasti;
27. potiče europske institucije da primjenjuju postojeće ili buduće programe EU-a u pogledu europskih vrijednosti, kao što je programa Prava i vrijednosti, ne samo na države članice EU-a nego i na zemlje Istočnog partnerstva i nevladine organizacije, stvaranjem i promicanjem mogućih metoda suradnje između pandana u EU-u i susjednih zemalja;
28. ističe važnost slobode medija, koja bi trebala podrazumijevati jednak pristup medijima za sve političke aktere, uredničku neovisnost te pluralističko, nepristrano i nediskriminirajuće izvještavanje o političkim stavovima u programima privatnih, a posebno javnih radiotelevizijskih kuća, te transparentno vlasništvo medija;

Uloga slobodnih i pluralističkih medija

29. naglašava potrebu za povećanjem razine osviještenosti, za razvojem medijske i informacijske kritičke pismenosti, koja je nužna za sve građane, uključujući pripadnike nacionalnih manjina, kako bi se moglo kretati u sve složenijem medijskom okružju, kako bi se onemogućile mogućnosti manipulacije percepcijom činjenica i događaja te kako bi se razumjeli izvori vijesti na koje se oslanjaju, način na koji se one proizvode, interesi koji stoje iza njihove proizvodnje te uredničke, tehnološke i druge sile uključene u filtriranje informacija;

30. poziva nacionalne vlade i parlamente da stvaraju i održavaju sigurno okružno za novinare i druge medijske aktere, uključujući strane novinare, kako bi se pokušala spriječiti ikakva zloupotreba raznih zakona ili odredbi koja bi mogla utjecati na slobodu medija, kao što su oni o kleveti, borbi protiv terorizma, nacionalnoj sigurnosti, javnom poretku, govoru mržnje, bogohuljenju ili zakoni u kojima se donosi službeni stav o povijesnim događajima (engl. *memory laws*), koji se prečesto primjenjuju kako bi se novinare zastrašilo i ušutkalo; ističe važnost rodno osviještenog pristupa pri razmatranju mjera za rješavanje problema sigurnosti novinara;
31. oštro osuđuje sve oblike pritiska koji se primjenjuju u političke svrhe kako bi se ušutkalo kritične medije ili neovisne novinare, a posebno nasilje, kazneni progon i sve ostale oblike zastrašivanja; izražava zabrinutost zbog prijetnji koje neki političari, oligarsi i njihovi ortaci predstavljaju za slobodu i pluralizam medija kupovanjem komercijalnih medija i otimanjem javnih medija kako bi služili pristranim interesima;
32. poziva vlade da unaprijede transparentnost i zajamče odgovarajući pristup informacijama od javnog interesa, posebno medijima i nadzornim organizacijama, među ostalim i objavljivanjem informacija od javnog interesa; osuđuje napore vlada da neopravdano ograniče pristup informacijama o pitanjima važnima za javnost korištenjem neopravdanih administrativnih prepreka;
33. apelira na zemlje Istočnog partnerstva da temeljito i transparentno istraže fizičke napade, prijetnje i internetsko uznemiravanje novinara i medijskih radnika te da zajamče sigurno radno okružno za novinare i medijske radnike koji izvješćuju iz zona sukoba, s javnih prosvjeda i tijekom izbora;
34. najoštrije osuđuje politički motivirane otmice i zatvaranje novinara i medijskih radnika te traži da se smjesta i bezuvjetno oslobode svi nepravedno zatvoreni novinari i medijski zaposlenici u zemljama Istočnog partnerstva;
35. poziva EU i njegove istočne partnere da povećaju potporu, uključujući financijsku, slobodnim i neovisnim medijima, kao osnovu za javni diskurs koji se zasniva na informiranosti i pluralistička društva, u svjetlu sve većih izazova i problema s financiranjem;
36. poziva nacionalne regulatore da zajamče potpunu transparentnost privatnih i javnih poduzeća u upotrebi algoritama, umjetne inteligencije i automatskog odlučivanja, koje ne bi trebalo upotrebljavati u svrhu manipuliranja javnog mišljenja, te da osiguraju punu transparentnost vlasništva privatnih medija i da povećaju zahtjeve u pogledu transparentnosti za strane medijske kuće u državnom vlasništvu;
37. preporučuje da Komisija osnuje i podupire medijski klaster u Istočnom partnerstvu koji se temelji na inovacijama i održivosti; smatra da bi se takvim klasterom ojačao transnacionalni informacijski prostor i povećale koprodukcije između medijskih aktera iz EU-a i zemalja Istočnog partnerstva kako bi se istaknula njihova raznolikost i promicala visoka kvaliteta, posebno u javnoj radiodifuziji;
38. napominje da bi zemlje trebale razviti svoju digitalnu politiku i strategiju u skladu s pristupom koji se temelji na pravima, uz puno poštovanje relevantnih odredbi Povelje EU-a o temeljnim pravima i Europske konvencije o ljudskim pravima;

Uloga poštenog izbornog okružja

39. ponovno ustvrđuje da je održavanje poštenih, ravnopravnih i transparentnih izbora koji se provode tajnim glasanjem i zasnivaju na demokratskim načelima, te uz puno poštovanje izbornog prava na aktivno i pasivno sudjelovanje građana, i dalje glavni uvjet za demokratsku zastupljenost te dobro i djelotvorno upravljanje; apelira na političke aktere da rasprave i donesu izborne reforme na temelju međustranačke potpore i savjetovanja s civilnim društvom kako bi se postigla najšira moguća potpora; apelira na države članice EU-a i Istočnog partnerstva da poboljšaju svoje sustave glasanja i brojenja glasova;

40. naglašava važnost jakih parlamenata, posebno u demokracijama koje prolaze proces konsolidacije, kako bi se izbjeglo da hipercentralizirani predsjednički režimi dođu u iskušenje da u konačnici skrenu prema autoritarnim trendovima;
41. poziva zemlje Istočnog partnerstva da provedu neriješene preporuke OEES-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije te da riješe nedostatke utvrđene u izbornom okviru ili u pripremi i organizaciji izbora, koji se među ostalim odnose na financiranje kampanja, oporbenu zastupljenost u izornoj administraciji, rješavanje sporova;
42. pozdravlja imenovanje Christiana Danielssona osobnim izaslanikom predsjednika Europskog vijeća Charlesa Michela za dijalog s Gruzijom u kojem posreduje EU te apelira na sve političke snage u Gruziji da ostave postrani svoje pristrane interese radi budućnosti Gruzije, da konstruktivno rade na rješavanju krize u duhu kompromisa i pomirenja te da se suzdrže od daljnjeg raspirivanja već užarene političke klime;
43. oštro osuđuje manjkave izbore održane 2020. u Bjelarusu, a posebno represiju koju su vlasti provele nad vlastitim građanima koji su ostvarivali svoje pravo na mirno prosvjedovanje;
44. ponavlja zahtjev EU-a da se poštuje suverenitet i teritorijalni integritet Moldove i naglašava da je bezuvjetno povlačenje ruske vojske, borbenih vozila i streljiva s teritorija Republike Moldove jedino jamstvo mirnog rješenja sukoba; ističe da se jednostrani ustupci koje su zatražili posrednici i promatrači 5 + 2 ne mogu provoditi nauštrb ustavnih sloboda demokratskih građana Moldove; uviđa da moldavski građani moraju uživati svoje pravo da žive u zemlji zaštićenoj od duboko ukorijenjenih sigurnosnih, obrambenih i hibridnih prijetnji, da se slobodno kreću po državnom području Moldove, da budu zaštićeni od nezakonite pretrage ili diskrecijskih uhićenja nepriznatih struktura separatističkih tijela u Tiraspolu, što se mora smatrati prioritetom u usporedbi s drugim elementima rješavanja sukoba;
45. podupire odluke EU-a i mnogih europskih država da ne priznaju izborne rezultate koje je objavilo Bjelorusko središnje izborno povjerenstvo i da više ne priznaju Aljaksandra Lukašenku kao legitimnog predsjednika te zemlje nakon isteka njegova mandata;
46. poziva Europsku komisiju, Vijeće EU-a i Europsko vijeće da promiču ambicioznu viziju budućnosti Istočnog partnerstva, uzimajući u obzir spremnost pridruženih partnera, uključujući Republiku Moldovu, na daljnji razvoj pojačane suradnje s EU-om u skladu s njihovim težnjama za europskom integracijom;
47. naglašava da je potrebna bolja uređenost digitalnih izbornih kampanja na društvenim medijima koje se temelje na podacima, segmentaciji korisnika i profiliranju, posebno kad je riječ o ciljanom oglašavanju na platformama kojim se ciljaju potencijalni glasači, kako bi se zajamčila transparentnost i zaštita podataka;
48. iznimno je zabrinut zbog neprekidnog vanjskog upletanja u suverene izborne procese, čija je nakana utjecati na javnu raspravu i preferencije glasača; smatra da je zbog toga potrebno uspostaviti odgovarajuće preventivne mjere; stoga traži jačanje napora europskih institucija, država članica i zemalja Istočnog partnerstva u borbi protiv svjesno organiziranih kampanja dezinformiranja i kibernetičkih napada koje često izravno provode treće zemlje ili ih neizravno podupiru njihova tijela; u tom pogledu ističe nedavne kampanje dezinformiranja koje su poduprle Rusija i Kina o uzrocima i posljedicama pandemije bolesti COVID-19;
49. poziva nacionalne parlamente da se suzdrže od donošenja promjena izbornog zakonodavstva manje od jedne godine prije izbora, ili da te promjene uvode samo u kritičnim situacijama, na temelju širokoga konsenzusa svih političkih aktera i unutar društva;

50. u skladu s ciljem EU-a u razvojnoj suradnji sa svim njegovim voljnim i pridruženim partnerima, kako je navedeno u Europskom konsenzusu o razvoju i Planu za promjenu iz 2015., te pod pretpostavkom da će približavanje Moldove programima, politikama i standardima EU-a utjecati na kvalitetu participativne demokracije i vladavine prava, ljudska prava i temeljne slobode, dobro upravljanje, funkcionalno tržišno gospodarstvo i održivi razvoj, Europska unija razmatra pozivanje Moldove da se pridruži novim područjima politike i prioritetima, kao što su politika ruralnog razvoja EU-a i program financiranja Leader;
 51. poziva vlade i tijela vlasti da zagovaraju izborne reforme kako bi se zajamčili slobodni, pravedni, konkurentni i transparentni izbori i da potiču potpunu usklađenost izbornih postupaka, prije svega u donošenju zakonodavnih izmjena izbornih zakona i financiranja stranaka, s međunarodnim normama, preporukama Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OEES) i mišljenjima Venecijanske komisije;
 52. pozdravlja redovne neovisne međunarodne misije za promatranje izbora u zemljama Istočnog partnerstva kako bi se podupro proces jačanja institucija, izbornih postupaka i demokratske odgovornosti;
 53. napominje da bi odluke o provođenju ili odgađanju izbora ili referenduma u pandemijskoj situaciji trebalo donositi tek nakon opreznog ocjenjivanja prednosti i nedostataka obiju mogućnosti te nakon savjetovanja s raznim dionicima u izbornom procesu, kao i s tijelima vlasti odgovornima za jamčenje javnog zdravlja, zaštite i sigurnosti;
 54. oštro osuđuje nezakonito glasanje i takozvane izbore koje na privremeno okupiranim teritorijima Ukrajine, Gruzije i Moldove organizira Ruska Federacija te poziva sve međunarodne institucije i institucije Europske unije te njihove države članice da se suzdrže od svih oblika priznavanja legitimnosti glasanja, referenduma i „izabраних” osoba na teritoriju Krima i regija Luhanska i Donjecka te gruzijskih regija Abhazije i Chinvalija/Južne Osetije; uviđa da moldavski građani moraju uživati svoje pravo da se slobodno kreću po svojoj zemlji, bez ograničenja nezakonite kontrole, i da žive bez prijetnji njihovim životima, da budu zaštićeni od nezakonitih pretraga ili diskrecijskih uhićenja nepriznatih struktura separatističkih tijela u Tiraspolu, što se mora smatrati prioritetom u usporedbi s drugim elementima rješavanja sukoba;
 55. nalaže svojim supredsjednicima da ovu Rezoluciju proslijede Europskom parlamentu, Vijeću, potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, povjereniku za susjedstvo i proširenje te vladama i parlamentima država članica EU-a i zemalja Istočnog partnerstva.
-